

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedierja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 121.

V Ljubljani, v torek 31. maja 1898.

Letnik XXVI.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Binkošti.

II.

Avstrijska zbornica je vzlasti zadnja leta klasičen dokaz prave babelske zmešnjave glede jezikovnega vprašanja. Kolikor večkrat je ta stvar na dnevnem redu, tem bolj se kaže, da je parlament v sedanjosti sestavi nezmožen ta vozel tako razrešiti, da bi bili zadovoljni z rešitvijo vsi narodi v Avstriji.

Vzrok tej neplodnosti so načela, po katerih se rešuje jezikovno vprašanje. Sila močnejšega kakor povsod v nekrščanskih državah ima tudi tukaj prvo in odločilno besedo. Tu nedostaja temelja krščanske pravičnosti in zato je vse delo prazno, ker se gradi brez podlage. Avstrija

ne more biti pomirjena, razen ako v njej zavladajo načela krščanske pravičnosti in ljubezni tudi v javnem življenju.

V tem oziru se bavi presvitli knez in škof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič v svojem prvem listu ter glede narodnostnega vprašanja pravi:

»Predno zaključim, omenim naj še eno nenakost! O kako se razlikujemo po narodnosti! Mi smo Slovenci, najbližji so nam razni slovanski narodi; z nami v isti državi živijo Nemci, Madjari, Rumuni; v Evropi imamo še Francoze, Angleže, Holandce, Italijane, Španjce, Grke in druge; v drugih delih sveta stanujejo zopet drugi narodi.

Dobro vemo, kako se pojedini razlikujejo. Različen jim je broj, značaj, različno bogastvo, slovstvo, različne znanosti in umetnosti, različne namere in koristi. Lahko se dogodi, da so si narodi nevoščljivi, da nekateri postanejo oholi in druge zaničujejo; lahko se dogodi, da narod postane popolnoma sebičen in gleda samo na svojo korist, za katero se podi, ne pazé na sosedni narod, pa mu škoduje in vzbuja sovraštvo; lahko se dogodi, da narod prikračuje narodu njegove naravne pravice, da se ne more izobraževati na temelju svoje narodnosti, da se ne more svobodno posluževati svojega jezika.

Zato nam pripoveduje žalostna povest, kako so se stari narodi sovražili in se krvavo pobijali. Na žalost opazamo, da tudi dandanes ni bolje. Ali mi je treba omenjati, kako se narodi sovražijo, preganjajo, grde? Ali mi je treba s prstom kazati na Evropo ali Ameriko ali kam drugam, da se o tem prepričamo? Uresničujejo se tužne

besede Odrešenikove, ki je prerokoval, da se bo vzdigal narod zoper narod.

O, premili mi bratje Slovenci, to ni v duhu kraljestva Jezusovega! Kakor posamezni ljudje, tako so tudi narodi pred Bogom enakovredni; vsak ima pravico, da živi in napreduje po narodni svoji posebnosti, pravico, da ga drugi spoštujejo in ga ne zavirajo, marveč pospešujejo v narodnem razvitku. Saj smo vsi otroci božji, vsi odkupljeni z dragoceno krvjo Jezusovo, saj imamo vsi isti večni namen. Res, vsak narod naj varuje svoje pravice, naj se prizadeva za svoj napredek in za svoje blagostanje, toda tako, da sosednega naroda ne žali, da mu ne krati njegovih pravic, da mu ne kvari njegovega blagostanja. Ako bi njegovo prizadevanje škodovalo drugemu narodu, mora se omejiti, mora se zatajiti. Tako zahteva pravičnost in ljubezen. Kakor smo dolžni ljubiti bližnjega, bližnjik pa nas, tako smo tudi dolžni iskreno ljubiti vsak narod, a vsak narod je tudi dolžan nas iskreno ljubiti. Kako lepo, mirno in zadovoljno bi med seboj živeli!

Toda taka bratovska ljubezen je možna samo na podlagi Jezusovih nauk, ker edino v svitu teh nauk vidimo, da narodnost ni sama sebi namen, da ni največje naše dobro, ampak samo veliko dobro naravnega reda in kakor vsa druga dobra tega reda le koristno sredstvo, da si osvojimo dobra nadnaravna, večna dobra. Na tem temelju ne bomo narodnosti precenjevali, ampak cenili tako, kakor zasluži; na tem temelju se bomo mogli ljubiti, v ljubezni pa lepo zglediti vsa mogoča medsebojna nasprotstva; ker »ljubezen je potrpežljiva in dobrotljiva, ljubezen ni nevoščljiva,

LISTEK.

„Velik škandal“.

»Slovenski Narod« je poročal dne 6. maja v št. 102. pod naslovom »velik škandal« iz Celovca: »Javno mnenje pri nas je kaj razburjeno vsled najnovejšega, škandaloznega slučaja, ki se je primeril te dni v ženskem samostanu v Brežah*) na Zgornjem Koroškem. Pripoveduje se tako-le: V Brežah je bila v ondotnem samostanu neka šolarica zaljubljena*). Njene tovarišice, nahujskane od nun, planile so na ubogo deklico, ji siloma raztrgale vso obleko, jo podrle na tla in jo z divjo srditostjo pretepale. Dekle je bilo precej poškodovano. Vrh tega pa je došel tudi ukaz, da naj pahnejo »grešnico« v najtemnejšo klet*), kjer naj prebije celih dvajset dni ob samem kruhu in vodi. Toda ubogi revici se je peti*) dan posrečilo, uiti grozni kazni. Dekle, prišedši na prosto, je brž povedalo drugim ljudem, kaj se ji je pripetilo v samostanu. Seveda je bilo vse mesto takoj po koncu vsled tega nezasišlanega dogodka. Ljudje so hoteli siloma udréti v samostan. Le energičnemu postopanju ondotne žandarmerije gre zasluga, da se temu »zavetišču« ni pripetilo nič hudega. Iz Celovca je takoj šel tja državni pravdnik s komisijo, da preišče vso

stvar, tudi na Dunaj so hitro brzojavili, češ da se ta »živinski slučaj« ne sme kar tebi in meni nič mirno potlačiti. Nemški listi poročajo o stvari drugače. Pravi, da je iz samostana pobegnila 40 letna redovnica Tomazija Kainzlwander, ker so jo v samostanu pretepali in jej niso dali nič jesti, baje, ker svoje dedščine v znesku 500 gld. ni hotela samostanu prepustiti. Župnik je ubeglo redovnico pregovoril, da se je vrnila v samostan.

Tako »Slovenski Narod«, »Delavec« (št. 15.) je to notico ponatisnil iz »Sl. Naroda« pod novim naslovom: »K poglavju o krščanski ljubezni do bližnjega« in s sklepom: »Brez komentarja«.

Že opetovano smo obžalovali, da nekateri slovenski listi (»Sl. Narod«, »Rodoljub«, »Delavec«) tako preže na škandale. Moj Bog, kam bomo prišli, če bomo spravili v javne liste vse, kar se o kom govori po beznicah in vlačugarskih zakotjih! Sam »Slovanski Svet« je oistro bičal, da »Sl. Nar.« toli rad našteva »razne ljubavne zgodbe in vestno beleži škandalčke, kar vse izstriže iz nemških novin«.

Še bolj je obžalovati, da prinašajo najrajše take »pikantne novice« o duhovnikih in samostanih ter da jih nikdar ne prekličejo, če tudi se je očitno izkazala nedolžnost! Če tako delajo masonski in liberalni listi, ki jim je jedini smoter trgati iz srca krščansko vero, je to doumevno, a kaj naj rečemo o listih, ki kličejo

blagor katoliški cerkvi? Taki se nam zde podobni »prijateljem« sv. Hijeronima, ki o njih piše betlehemski samotar tako-le: »Poljubljali so mi roke, a potem so s kačjim jezikom gnusili moje ime; pomilovali so me z ustnicami, v srcu pa so se rezali!«

»Velik škandal«, »škandalozni dogodek«, »živinski slučaj« — tako je pisal »Sl. Narod«. Sodili bi, da bo naročil svojemu dopisniku, naj poizve, kaj je dejal državni pravdnik, ki je »tako šel tja s komisijo«, kaj so odgovorili z Dunaja, kamor so vendar »hitro brzojavili, češ da se ta živinski slučaj ne sme kar tebi in meni nič mirno potlačiti«. To bi terjalo »blagor cerkve«, to bi terjalo pa tudi vsaka še tako majhna troha poštenja! A nič! Že 18. maja je naznanilo deželno sodišče, da je državni pravdnik vse pustil »wegen Abganges eines sträflichen Thatbestandes«, celovski dopisnik »Narodov« pa še do danes ni znil nobene o tem.

Naj torej stvar pojasnimo mi. V Brežah se je res dogodil »velik škandal« in »živinski slučaj«. Zagrešile ga pa niso nune, kakor bodo čitatelji takoj uvideli. Sestra Tomazija je bila najprej učiteljica, potem nekaj časa usmiljenka. Toda od usmiljenk je ušla. Ker dominikankam v Brežah to ni bilo znano, so jo vsprejele v samostan. Bila je malo pokorna, prepirljiva, časi celo lažnjiva. Prednica jo je opominjala. Ker je vedno osorno odgovarjala, se ni upala naposled niti opominjati je, am-

*) Podčrtano v »Sl. N.«

1/2 6 h. 2

ne napihuje se, ni častilakomna, ni sebična, ni razdražljiva, ne misli hudega, ne veseli se krivice, veseli se pa resnice, ona vse potrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.« Tako moramo ljubiti narode celega sveta, še bolj narode v našem cesarstvu, najbolj pa drugi narod v naši deželi.»

Načel, tako lepo izraženih v teh besedah, smo se Slovenci vedno držali v borbi za svoje narodnostne pravice in želeli bi le, da ista načela stopijo v veljavo tudi pri naših sosedih, potem ne bo neplodnih narodnih prepirov med nami, marveč blagodejno tekmovanje za duševni in gmotni napredek narodov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Preosnova uradniških plač. Kakor znano, obljubil je finančni minister dr. Kaizl v svojem ekspoziju, da se uveljavi l. 1896 sklenjeni zakon glede preosnove uradniških plač na vsak način še tekom tekočega leta. Čas za to sicer še ni določen, vendar pa se splošno sodi, da vlada predloži tekom poletja omenjeni zakon v potrjenje. Potrebščino, ki znaša okroglo 16 milijonov, namerava pokriti z uvedbo davka na prodajo sladkorja, ki bo znašal 6 gl. od meterskega stota. Dotični zakon se baje predloži poslanski zbornici že tekom prihodnjih dni in se bo opiral v glavnih potezah na načrt, ki ga je svojedobno izdelalo Badenijevo ministerstvo. Vlada hoče vse poskusiti, da se reši ta zadeva parlamentarnim putem. Toda, kakor vse kaže, vlada ne more dosti pričakovati od sedanje zbornice, posebno še, ako se prične burna obstrukcija, ki jo napovedujejo nemško-nacionalni kričači. Kaj pa se zgodi v slučaju, da se predloga ne bo mogla rešiti parlamentarnim putem, dosedaj še ni nič znanega. Mogoče, da poseže grof Thun po najskrajnejem sredstvu in da s pomočjo paragrafa 14 reši zastarelo vprašanje.

Graški mestni zastop razpuščen. V soboto popoldne po sklepu lista prejeli smo brzojavno poročilo, da je graški namestnik marki Bacquehem razpustil graški mestni zastop v smislu § 29. občinskega reda za mesto Gradec in poveril okrajnega glavarja barona Hammer Burgstalla z vodstvom mestnih agend, dokler se ne snide novi mestni zastop. Ta vest se je bliskoma raznesla po Gradcu in drugih avstrijskih mestih in oholi Votanovci so do skrajnosti poparjeni. Namestnik je izvršil ta korak po naročilu ministerkega predsednika, s katerim se je prejšnje dni razgovarjal o vladajočih razmerah v Gradcu. V odloku, ki se je v soboto popoldne ob 3. uri dostavil dosedanjemu županu dr. Grafu, se naglašja, da je občinski svet s svojim sklepom v seji 25. t. m. glede imenovanja grofa Gleispacha, glede

reservnih častnikov in glede bosenskega polka prekoračil svoj delokrog, ker je segal v pravico krone glede imenovanja uradnikov in v najvišje vojno poveljništvo. Župan dr. Graf je moral takoj odati posle vladnemu komisarju ter je že ob 4. uri ostavil svojo pisarno in ni mogel niti občinskih svetnikov pozvati k seji, v kateri bi se bil vložil »energičen« protest na notranje ministerstvo, kar srčno obžalujejo ultragermanski listi à la »Tagblatt«, »Tagespost« i. dr. Mestna policija se je takoj pomnožila, oziroma zamenila z orožniki, katerih je prišlo 200 še v soboto zvečer. Vladni komisar je izdal strog ukaz na prebivalstvo, v katerem se mu zabičava, naj se ne zbira v večje skupine, ampak se vede popolno mirno, ker sicer se bodo uporabljala najstrožja sredstva. Tako so jo toraj graški prenapeti kričači skupili pošteno za svojo modrost. »Energični« mestni očetje so menili izriniti iz mesta vrle Bošnjake, toda mesto njih so morali sami ostaviti slavni mestni rotovž. Ob enem se pa tudi poroča, da namerava vojna uprava pomnožiti vojaško posadko v Gradcu z novimi polki, mej katerimi bode tudi še jeden polk bosenskih vojakov. To je občuten udarec za prenapeto graško kliko, ki je na vseh koncih in krajih rohnela proti Bošnjakom. Seveda se v nemško-nacionalnih poslaniških krogih vse pripravlja na kar najodločnejšo akcijo v državnem zboru takoj v jutrišnji seji. Cela Germanija z vitezom Hohenburgerjem na čelu bo ropotala po zbornici in vprizarjala škandale, kakoršnih so zmožni le najgorji lopovi. Toda vse to jim ne bo nič koristilo, kajti grof Thun je s tem korakom pokazal, da hoče z železno vztrajnostjo in brezobzirnostjo postopati proti največjim sovražnikom Avstrije in državnega reda.

Volitve v Srbiji. Minuli teden so se završile v Srbiji prvotne volitve za skupščino. Voli se, kakor pri nas, po volilnih možeh. Izpale so prvotne volitve tako, da se sme zanašati vlada na veliko večino, kajti kakor se poroča iz Beograda, bo prišlo v zbornico skoro dve tretjini vladnih privržencev in le jedna tretjina bo tvorila opozicijo. Z vlado pojde velika večina liberalcev pod vodstvom bivšega regenta Ristića ter večina bivših naprednjakov in zmernih radikalcev, v opoziciji ostanejo pa le pristaši liberalca Ribaraca, nekaj naprednjakov in vsi somišljeniki radikalca Pasića. Da je vse tako izpalo, kot je želela vlada, se pač ni čuditi, kajti po sedaj veljavni ustavi ima vlada toliko oblast v tem oziru, da lahko dela volitve, kakor se ji poljubi. Javno mnenje seveda ni povse na njeni strani, toda pomoči ni.

Ministerska kriza v Italiji. »Agencia Stefani« je objavila v soboto nastopno vest: Vsled nesporazumljenja, ki se je pokazalo v današnjem ministerskem svetu glede parlamentarnega poslovnega programa, je vložil zunanji minister Visconti

Venosta svojo ostavko. To pa je napotilo ministerskega predsednika di Rudinija, da je zvečer ob 1/8. uri podal kralju ostavko celega kabineta. Kralj je demisijo vsprejel in naročil Rudiniju, naj sestavi nov kabinet. Tako uradno poročilo. Razpor se je pričel, kakor je posneti iz zasebnih poročil, mej ministroma Zanardelli in Visconti-Venosta baje radi cerkveno-političnih zakonov. Zanardelli bi rad na mah udušil »klerikalce«, ki so po njegovem mnenju provzročili sedanje žalostne razmere v Italiji, in izdal proti njim izjemne zakone, Visconti-Venosta pa se je neki upiral takim naredbam ter izražal mnenje, da tudi napram »klerikalcem« zadostuje sedanje pravo. Kaj se je prav za prav nameravalo, ni znano, kajti vse je nekako prikrito s plaščem tajnosti. Nekateri člani sedanjega ministerstva ostali bodo tudi v preosnovanem kabinetu, le o zunanjem ministru se trdi z vso gotovostjo, da se poda v zasebno življenje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. maja.

(Osebnosti.) Gospod Ivan Frelih je imenovan oficijalom II. vrste pri deželni knjižnovodstvu v Ljubljani in gospod Ivan Mikuž praktikantom pri deželni blagajnici. — Gospod dr. Fr. Jankovič je imenovan sekundarjem v deželni bolnici ljubljanski. Pravni praktikant gospod Fr. Simčič v Gorici je imenovan avskultantom.

(Socijalno-demokratski shod na Viču.) Socijalni demokratje so včeraj pripeljali iz Ljubljane na Vič nekaj svojih sodrugov, s katerimi so uprizorili socijalno-demokratski shod na Viču. Krščanski socijalci so tudi došli, a dasi so jih socijalni demokratje sešeno s podlimi napadi na dr. Kreka skrajno izzivali, vendar ni došlo do pretepa, katerega so si socijalni demokratje želeli. Do burnih prizorov je došlo, ko so socijalni demokratje zahtevali, naj nek krščanski socijalec odstrani slovenski trak, katerega je imel pripetega na prsih. Socijalni demokratje so upili, da jih to izziva! Krščanski socijalci so odgovarjali, da jih na slovenski zemlji, če niso nemškutarji, nošnja slovenskih trakov ne more in ne sme izzivati. Zakaj ne odstranijo oni svojih rudečih znamenj, ki so res izzivanje Slovencev? Predsednik zborujočega političnega društva »Bodočnost« Kordelič je moral shod prekiniti za četrte ure. Ker so med tem časom še ostali krščanski socijalci pripeli si slovenske trakove, morali so se socijalno-demokratski nemškutarji udati in zborovati dalje, ne da bi dosegli odstranitev slovenskih trobojnic. Uprav komičen je bil na shodu nastop nekaterih socijalno-demokratskih mlečezobih govornikov. Viški kmetje so ž njihovih postav naredili nekaj prav dobrih dvotipov. Govorniki so govorili o draginji ter trdili,

pak ji je navadno opomine zapisala na listek ter ga položila na njen klečalnik. Sestra Tomazija se je čutila vedno bolj nezadovoljno ter je naposled ubežala iz samostana. Seveda je marsikaj rekla proti samostanu. Breški velelib. podžupan Hödl pa je bržčas prebral že nekaj čifutskih romanov o nunah in menihih in takoj mu je stopila pred dušo strašna podoba, kakor jo znajo tako mojstersko narisati o nunah nevedni in lažnjivi liberalni pisarji. Vprašal je, kako so ravnali z njo, in ko je dejala: grdo, gledal je v duhu, kako so nune »planile nanjo, strgale ji obleko s telesa, podrle jo na tla in pretepale jo.« Vprašal je, če imajo v samostanu tudi bičanje. Sestra Tomazija je odgovorila: tudi. Takoj je vedel gospod podžupan, kaj in kako. Videl je zopet v duhu, kako so ubogo grešnico zvezali, bičali jo z vrvmi in škorpionji, da je bila kmalu vsa pokrita z ranami. Vprašal je: Ali je tudi post v samostanu? »Tudi«, Morda celo o vodi in kruhu? »Tudi«. Pa katero tudi zapro? »Tudi«. In zopet je videl gospod podžupan v veleliberalnem duhu, kako so vrgli sestro Tomazijo v najtemnejšo klet, kjer »naj prebije celih dvajset dni ob samem kruhu in vodi.« Strašno, strašno! Torej je vse res, kar pišejo o katoliških samostanih! si je mislil mož in z ogorčenjem je napisal ulogo na deželno sodišče v Celovcu, da mora priti takoj komisija ter na lici mesta konstatirati »živinski slučaj.« Vse liberalne Breže so zaklicale: gorje! Knezoškof je sestro Tomazijo pregovoril, naj se vrne v samostan, do-

kler ne pride iz Rima dovoljenje, da ga sme za vselej zapustiti, ker bi sicer bila za vedno izobčena. Sestra Tomazija se je vrnila. A liberalni Brežani so si mislili: gotovo jo bodo vrgli v večno ječo. Tolpe so se zbrale pred samostanom, pobili so več okenj, poslušali so, se li morda ne zasliši izpod podzemlja mili glas Tomazije, da bi takoj s silo udrl v samostan. Celo gospodičnam so iz nežnih ustec kipele smrdeče zabavljice zoper nune.

Komisija je prišla. Poklicali so sestro Tomazijo. Deželnega sodišča svetnik Wagner jo je »vzel na protokol.«

Pokazala se je resnica. »Postili so jo o vodi in kruhu,« tožil je gospod podžupan. Na veliki petek se je res tako postila sestra Tomazija. »Ali samo Vi?« vprašal jo je svetnik Wagner? »O ne, vse nune!« — »Tudi bičali so jo?« Res, veliki teden v kapitelski dvorani. »Ali so samo Vas bičali?« »O ne, vse, samo bolehe dobé dispenzo!« — »Zaprlji so jo.« Ali res, vprašal je svetnik? »Mene ne,« dejala je sestra Tomazija, ampak sestro Vincencijo. Res, sestra Vincencija je bila zbolela ter začela celo besneti in tri noči so ji postlali v neki shrambi, kjer ni nobenega stekla, da se ne bi kaj poškodovala, po dnevu pa so jo vodili po vrtu, da bi se okrepila. — Zakaj pa se niste sami vrnili v samostan? vprašal je še svetnik Wagner. »Bala sem se.« Ali se Vam je kaj zgodilo? »Ne!« Ali so Vas zaprlji? »Ne!« Ali so Vam naložili sploh kako pokoro? »Ne!« No, de-

jal je svetnik Wagner — kako so pa nastale vse te govornice? »Ne vem«, dejala je sestra Tomazija, »so me že Brežani napačno razumeli!« Kako vendar napravijo ljudje iz komarja kar slona in iz kepe kar plaz, dejal je svetnik Wagner. »Saj še komarja ni bilo tukaj,« oglasil se je drž. pravdnika namestnik.

Izprašali so tudi mater prednico, sestro Vincencijo, pregledali omenjeno shrambo, zdravnik je preiskal sestro Tomazijo — in konec vsega je bil, da je dejal svetnik Wagner: »Nerad sem prišel sem, a sedaj sem vesel, da so me poslali; samostan je sijajno opravičen; želim mu radi te poskušne dvojne blagoslova, to nesrečno osebo (sestro Tomazijo) pa odstranite prej ko mogoče!«

9. maja je knezoškof osebno prišel in prinesel sestri Tomaziji dovoljenje, da lahko zapusti samostan. Samostan ji je dal obleke ter perila in sto gold. potnine. Na postaji jo je čakal brat in šla je z njim domov.

Častite dominikanke so prosile, naj jim dovolijo prepisati protokol, da bi avtentično dokazale svetu svojo nedolžnost, a sodišče je odgovorilo, da prošnja ni postavno utemeljena, da pa je stvar končana, ker se ni našlo nič nepostavnega in da se je to tudi že uradno naznanilo ordinarijatu.

To so dejstva. Pojasnili smo stvar nekoliko obširnejše, da bi častiti čitatelji videli, kako se umetno uprizarja gonja zoper uboge redovnice, ki nikomur ne store nič žalega.

da ji je vzrok sedanji družabni red. Vmes pa so psovali in pravili, da je socialna demokracija tisto zdravilo, katero bode vse bolezni ljudstva ozdravilo. Druzega o tem, kako bi se pomagalo ljudstvu, niso povedali. Zato pa sta tem večji upliv imela krščansko-socialna govornika gg. Ivan Kregar in J. Gostinčar, ki sta stvarno razkosala socialni demokratski predlog o odpravi carine na žito ter kazala na borzne spekulacije, katere naj se omeje.

(Pevski zbor »Glasbene Matice«) ženski in moški, ima skupni shod jutri, v sredo, zvečer ob 8. uri v pevske dvorani. Razgovor o prihodnjem izletu.

(Zborovanje sadjarjev v Novem Mestu) vršilo se bode dne 2. junija v prostorni sobani Tučkove gostilne. Pričetek točno ob 1/2 11. uri predpoludne.

(Iz Zgornje Besnice) 29. maja. Ogenj. Grozopolno plat zvona bitje spravilo je o polnoči na binkoštno nedeljo vse na noge. Besnica je bila razsvitljena, kakor po dnevu. Gorelo in pogorelo je pri »Jurcu« vse do kamenja. Rešili so samo dvoje goved in 2 prašiča, drugo je ostalo žrtva neprijaznega ognjenega gosta. Sreča le, da ni bilo vetra in da je deževalo, sicer bi bili še mnogi gospodarji ondi danes brez strehe. Gospodinja je proti večeru še žehlala platno in potem pripravila v peči za drugi dan. Vnele so se menda saje in po noči je zginilo vse posoje s površja besniškega. Zavarovan je »Jurca« bil sicer za 500 gld. toda kaj to, ker je pa škoda petkrat večja.

(Iz Zaplane.) V četrtek opoludne, t. j. 26. t. m., je pri nas gorelo, in sicer je pogorel posestnik Anton Leskovec. Zgorela je hiša in tudi nekaj živine. Kar je pa še najhujše — zgorela mu je tudi žena, 30 let stara mati peterih nedoraslih otrok.

(Z Dobrove) 27. maja. Pretečeni ponedeljek, dne 23. t. m. bila je tukaj pri nas volitev volilnih mož za bodočo volitev poslanca v državni zbor. Izvoljenih je pet značajnih mož, kateri vsi bodo oddali svoje glasove g. Iv. Vencajzu ob bodoči državnozborni volitvi za dotične okraje. Ako bodo po vseh okoliščinah tako glasovali kot bodo naši možje, bode volitev soglasna.

Društva.

(Vabilo) k proslavi petdesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Fran Josipa I., katero priredi šolska mladina v Starem Trgu pri Ložu v nedeljo dne 5. junija, ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih. — Vspored: 1. Prolog. 2. »Fran Josip I.«, pesem. 3. Deklamacije. 4. Kolo. 5. »Jurček gre na tuj«, otroška gledališka predstava. 6. Živa podoba. 7. »Avstrija«, pesem. 8. »Cesarska«. 9. Loterija. — Vstopnina 20 kr. od osebe. — Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je dohodek namenjen v pogoščenje šolske mladine. — K tej veselici vabi najuljudnejše učiteljstvo.

Gotovo, da tudi one ne morejo vedno zatreti v sebi vseh človeških slabosti. Toda zato pač še ne zaslužijo, da vse ščuje zoper nje. Kaj bi sicer zaslužili tisti, ki ščujejo!

Seveda motili bi se, ko bi mislili, da jih zaradi tistih slabosti preganjajo. Pregarjajo jih, ker so redovnice z lepim zgledom očitajoča vest v strasti zatopljenega sveta! Očitajoča vest seveda ni ljuba njim, ki o njih pravi apostel, da je njih bog — treh! Pregarjajo in klevetajo pa uboge redovnice toliko lažje, ker svet take stvari tako rad verjame. Saj bi mu bilo tako ljubo, ko bi mogel reči: saj so te ravno take! Naposled se pa takim klevetnikom tudi ni ničesar bati. Nunam se dostikrat še sanja ne, kaj o njih trosijo po svetu lažnivi časniki. In če jim je to znano, kaj jim pomaga? Braniti se itak ne morejo. In če puste, da se sodišče vtakne vmes — in že to je škandal — in če sijajno dokažejo, da je vse, kar časniki pišejo, le zlobna laž, kaj de to? Časniki so vrgli njih dobro ime in čast in poštenje, njih molitve in žrtve, svetu v zasmeh, ko se pa izpriča pred sodiščem nedolžnost, takrat pa — molče.

In če morajo preklicati, o, časnikar, pravi po pravici Pobedonoscev v Moskovskem Zborniku, časnikar ima vedno tisoč pomočkov, da še žali in škoduje, ne da bi se mu bilo bati postave!

Tako ubijajo liberalni časniki pravico in resnico, za plačilo pa jim je — obilna naročba. To je žalostna svedočba za moralno dekadenco naše dobe! To je pravi — škandal!

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu.) IX. izkaz: 32 gl. so darovali v Idriji in okolici sledeči rodoljubi: Veleč. g. Mihael Arko, dekan (podp. član) 5 gl.; g. Janez Gruden, župan in posestnik v Jeličnem Vrhju, 3 gld.; gg.: F. Goli, trgovec in posestnik, Anton Grošelj, posestnik v Žireh nad Idrijo, Vinko Kolšek, c. kr. notar, Dragotin Lapajne, župan, dr. F. Mahorič, c. kr. sodnijski pristav, Josip Šepetavec, trgovec, neimenovani, F. Vedernjak, c. kr. okrajni sodnik po 2 gld.; gg.: Josip Kogovšek, posestnik, I. Landsinger, c. kr. rudniški nadoskrbnik, Kajetan vitez Premerstein, posestnik po 1 gld.; gg.: I. Čibašek, kaplan v Spodnji Idriji, V. Helmich, poštar, Valentin Lapajne, trgovec po 1 gld.; g. Lavoslav Punčuh, učitelj v Šp. Idriji, je daroval 1 krono. Omenjeno svoto je nabral na počitnicah g. Alfonz Serjun, stud. med. — Vrhju te svote so še darovali preblagi »čitalniški Slovani v Idriji« 10 gl. 30 kr. — Za vsa ta darila izreka odbor najprisrčnejšo zahvalo. — Nadaljni prispevki naj se blagovolijo pošiljati t. č. blagajniku g. prof. Fr. Železingerju, Gradec, Zinzendorfigassa, 32.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. maja. Včeraj popoldne se je vršil pod Thunovim predsedstvom večurni ministerski svet.

Dunaj, 31. maja. Finančni minister dr. Kaizl predloži v jutrišnji seji načrt zakona glede uvedbe davka na prodajo sladkorja, ki znaša 6 kr. za kg. Novi dohodki se porabijo v pokritje stroškov povodom presnove uradniških plač. Ob enem predloži minister načrt zakona glede odprave časnikega in koledarskega koleka, ki stopi v veljavo 1. januarjem 1899, ako zbornica reši predlogo o sladkornem davku. Zagotavlja se, da se uveljavi zakon glede uradniških plač z dnem 1. julija.

Dunaj, 31. maja. Nemško-nacionalni poslanci vložijo v jutrišnji seji nujni predlog, v katerem bodo zahtevali, naj se toži ministerski predsednik grof Thun radi razpustitve graškega mestnega zastopa. Opozicija napoveduje v državnem zboru najstrožjo obstrukcijo. Vsled tega so merodajni krogi mnenja, da državni zbor ne pride v tem zasedanju do stvarnega dela in da bo vlada zaključila ali celo razpustila državni zbor.

Gradeo, 31. maja. Zastopniki deželnega odbora in bivši mestni odborniki so se sešli v posvet, da ukrepajo o nadaljnjih korakih. Magistratni uradniki so se danes predstavili vladnemu komisarju. — Vilo bivšega župana dr. Grafa straži policija. Od raznih nemških občinskih zastopov dohajajo mu sožaljne brzojavke.

Gradeo, 31. maja. Bivši graški mestni zastop ne more vložiti priziva proti naredbi namestnika Bacquehema, ker župan ni smel odrediti v to potrebne seje mestnega sveta.

Praga, 31. maja. »Narodni Listy« izražajo mnenje, da bo razpust graškega zastopa povod zaključenju državnega zbora po prvi viharji seji v parlamentu.

Lineo, 31. maja. Na socialno-demokratskem strankarskem shodu se je vsprejela mej drugimi resolucija, v kateri se pozivljajo zastopniki v državnem zboru, da vložijo nujen predlog v dosego dijet članom cenilne komisije za osebno dohodarino; nadalje, da zahtevajo poslanci triletno legislativno dobo v državnem zboru, ter konečno resolucijo, v kateri se izreka največje ogorčenje nad postopanjem ogerske vlade napram socialistom.

Bruselj, 31. maja. Pri splošnih volitvah v parlament je bilo izvoljenih 112 katoličanov, 28 socialistov, 6 liberalcev in 6 radikalcev. Katoličani imajo večine 72 glasov ali za 2 glasova več, kakor v prejšnji legislativni dobi.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Nepričakovano naglo se je minulo soboto popoldne raznesla vest, da je admiral Cervera napadel in premagal ameriško brodovje admirala Sampsona, ki se je nahajalo pred zalivom Santiago de Cuba, in da je tudi admiral Sampson ubit. To

vest je objavil Reuterjev korespondenčni urad v Londonu in mu je baje došla iz Kingstona.

Zaman je te dni vse pričakovalo nadaljnih poročil o tem ameriškem porazu iz Madrida ali iz Washingtona, ki bi prvotno vest potrdila ali zanikala. Ko bi bilo temu res tako, kot se glasi prvotno londonsko poročilo, bi zmagovalec gotovo ne bil molčal. Vsekako je torej najbolje, ako se tej vesti dosedaj ne pripisuje nobene večje važnosti.

Iz poročil, ki jih objavljamo danes z bojišča, se razvidi samo to, da se brodovje admirala Sampsona ne nahaja več pred tem zalivom, marveč da je blokada Santiago de Cuba poverjena admiralu Schleyu. Umaknil se je torej Sampson na vsak način, toda zakaj in kam, nihče ne ve. Nekaj izvanrednega se je moralo pripetiti in morda Španjci sedaj nalašč molče. Tudi je sklepati iz teh poročil, da se nahaja admiral Cervera še vedno na prvotnem mestu. Dvomimo pa, da bi bilo res tako, kajti že pred nekaj dnevi so opazili njegovo brodovje pri Cienfuegos in je torej, akoravno v Madridu zatrjujejo, da se Cervera ni umaknil s prvotnega mesta, kaj lahko mogoče, da se polagoma bliža Havani. Pomniti treba, da Španjci s svojimi poročili samo slepe svojega nasprotnika, ki mora vsled tega biti povsodi pripravljen in mora razdeljevati svoje moči.

Brodovje admirala Camara je 27. t. m. odplulo iz Kadiksa. Kam je namenjeno, Španjci še ne marajo povedati. Poveljnik sme še le na odprtem morju odpreti dotično pismo, iz katerega bo razvidno, ali mu je pluti proti Kubi, ali proti Filipinom ali pa Washingtonu. Ako je namenjeno proti Kubi, kar je najbolj verjetno, dospe tje 9. ali 10. junija in potem se sporazumi s Cervero glede nadaljne akcije. Toda tudi tu morda Španjci vodijo za nos svoje nasprotnike, kajti vsekako je čudno, kar se poroča iz Costarike, da so prošli teden videli ob obrežju sedem ali devet španskih ladij, ki so se pomikale proti severu.

Madrid, 31. maja. Leon Castillo je odpotoval v Pariz.

Madrid, 31. maja. Španska torpedovka »Terror« je vkljub ameriški straži neovirano dospela v San Juan de Portorico.

Madrid, 31. maja. O brodovju admirala Cervera ni nobenih gotovih poročil. Trdi se, da je v soboto ostavil Santiago.

Havana, 31. maja. V soboto so izginile ameriške ladije izpred Santiago, smer je neznana.

Newjork, 31. maja. Sampsonovo brodovje se je vrnilo v Keywest. Blokada pri Santiagu oskrbuje admiral Schley.

London, 31. maja. V Washingtonu prevladuje mnenje, da so se že storili odločilni koraki v dosego angleško-ameriške alijance.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24. urah v mm.
28	9 zvečer	730.8	12.0	sl. szah.	oblačno	
29	7. zjutraj 2. popol.	729.3 729.0	12.0 16.2	sl. svzh. sl. svzh.	dež "	10.2
29	9 zvečer	728.9	12.7	sl. jvzh.	dež	
30	7. zjutraj 2. popol.	728.3 727.4	12.7 17.1	sl. jug "	oblačno del. jasno	10.0
30	9 zvečer	728.2	12.4	sl. jug	del. oblac.	
31	7. zjutraj 2. popol.	729.6 728.7	8.6 20.2	sl. vzjvzh. sr. jzah.	megla poloblačno	4.6

Srednja temperatura sobote 12.8°, za 2.8° pod normalom.
Srednja temperatura nedelje 13.6°, za 2.1° pod normalom.
Srednja temperatura ponedeljka 14.1°, za 1.7° pod normalom.
V ponedeljek ob 4³/₄ do 5¹/₂ ure popoldne ploha nevihta in nekoliko toče.

Kršč.-soc. železničarsko društvo v Ljubljani
vabi svoje p. n. člane k

I. občnemu zboru

kateri se bode vršil

v soboto, dne 4. junija t. l. zvečer ob 7. uri

v domu rokodelskih pomočnikov

v Komenskega ulici št. 4.

Vspored:

1. Pozdrav društvenikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo računovodje.
4. Poročilo nadziralnega odseka.
5. Imenovanje častnih članov.
6. Prememba pravil.
7. Volitev društvenega odbora.
8. Razni nasveti.

388 1-1

Društveno načelnništvo.

I. ljubljansko uradniško konsumno društvo,
registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

VABILO

na

X. REDNI OBČNI ZBOR,

kateri se boče vršil

v salonu pivarne J. Hafner

dné 7. junija 1898 zvečer ob 8. uri

z naslednjim

dnevnim redom:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Gospodarstveno poročilo za l. 1897.
3. a) Poročilo nadzorstvenega sveta in predlog njegov. dati
obolutorij za l. 1897.;
b) razdelitev upravnega dobička in dohodkov z l. 1897.;
c) določitev nagrad za upravne.
4. Predlog predstojništva, da se spremeni § 21. pravil.
5. Določitev obrestne mere za posojila, katero vzemo
družbeniki.
6. Določitev, kako je plodonosno naložiti zadružne denarje,
kateri so na razpolaganje.
7. Nadomestne volitve.
8. Sklepanje o največji določi amortizacijskih obrokov pri
dovolitvi kredita (§ 14).
9. Eventuelni predlogi.

P. n. gospé soproge družbenikov vabijo se najljub-
neje, da se udeležijo občnega zbora.

V Ljubljani, dné 17. maja 1898.

381 1-1

Društveno načelnístvo.

Poziv!

Podpisani usojam si vsem p. n. obiskovalcem
Bleda in okolice svojo z najboljšimi upravami
oskrbljeno

restavracijo pri Finžgarju

(poprej Jos. Jekler)

na Bledu

tik letoviškega vrta in letoviške hiše najudanejše
priporočati.

Dobijo se vedno **pristna vina** in sploh
izvrstne pijače, izvrstna **gorka in mrzla**
jedila; **14 najlepše urejenih sôb za pre-**
nočišča s prekrasnim razgledom čez jezero in
okolico.

K prav mnogobrojnemu obisku vabi

Jos. Wucherer,

oštir in mesar.

385 3-1

Udano podpisana si dovoljujeva opozarjati p. n. občn-
stvo na najino

ključarnico

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 69,

ter prosiva slavno občinstvo, da naju blagovoljno podpira.
Prizadevala si bova, da vsestransko ustreževa v po-
polno zadovoljnost častitih obiskovalcev.

Izdelujeva vsa v to stroko **spadajoča dela**, po-
stavlja **štedilna ognjišča in strelovode** itd.

Popravila se hitro in po najnižji ceni izvršujejo.

377 3-2

Ant. Breskvar in Ign. Irkič.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da
sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljatvah po 5 kg.
po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, iz-
vrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi
druge na trg spadajoče stvari, kakor: **sadje, zele-**
njavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem
domačih pridelkov, s prejemanjem blaga v svoja
skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval
dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi **z vinom na debelo.**

Sprejemem zastopstva trdnih — za konkurenco
sposobnih — **trrdk in polagam za to kavcijo.**

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo,
ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-7

v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Elastične vezí prve vrste za trte

359 6

priporoča po nizkih cenah trgovec

IVAN KORDIK

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 10-14.

Zunanja naročila se proti poštenu po-
vzetju točno izvrše.

Pipe za sode

s fino probkovino od 1-5 štev. tucat 1 gld. 20 kr.,
od 5-6 štev. tucat 3 gld.

Strugane čepe

1000 komadov 3 gld., ponuja 376 5-2

FRANC BLAHA, strugar. Humpolec, Češko.

Vzorci zastoj in franko.

Koverté s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.



Vsled sklepa odbora konkurznih upnikov **prodá se** ostalo v kon-
kurzno sklado **Ignacija Žargi-ja** spadajoče

manufakturno in posamentarijsko blago in vsa štacunska oprava

najvišjemu ponudniku. Blago in oprava ceni se še na 1800 gld. Natančnej
pogoji izvedó se v pisarni oskrbnika konkurzne sklade g. **dr. M. Pirca**,
odvetnika v Ljubljani, vsaki dan ob navadnih uradnih urah, kateremu je
tudi pošiljati ponudbe najkasneje **do 15. junija t. l.**

384 1-1



Častitim pivcem pive!

Usojamo si uljudno naznaniti, da smo **prevzeli** od
gospoda **Odo Pamer-ja skladišče pive** na Marije
Terezije cesti štev. 2 ter bomo ondi svoje sloveče

češko pivo v sodih in steklenicah

prodajali po cenah, v primeri z izvrstnostjo blaga prav
nizkih.

Pripomnimo, da bode gosp. **Odo Pamer** še dalje
ostal voditelj skladišča ter v naši službi. Prizadevali si
bomo vedno, da častitim svojim kupcem **postrežemo**
dobro in točno.

V prijetni nadi, da nas občinstvo razveseljuje z obil-
nimi naročili, se priporoča z vsem spoštovanjem

Knez Adolf Josip Schwarzenbergova pivovarna Protivica.

V Ljubljani, meseca maja 1898.

372 10-4



Severonemški Lloyd v Bremi.

158 30-27

Od vis e. kr. ministerstva vsled ukaza dné 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštnih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz Breme vsak torek in soboto zvečer.

Iz Southamptonu dotaknivi se

Cherbourg vsako sredo in nedeljo

Iz Genove dotaknivi se Neapola

via Gibraltar dva ali trikrat

na mesec.

Brema - Avstralija.

Do

Adelaide, Melbourne,

Sydneja.

Brema - Vzhodna Azija.

Do Kitajskega.

Do

Japonskega.

Do

Buenos-Ayres.

Do

Baltimore.

Brema - Sev. Amerika.

Do Novi-Jorka.

Do

Montevideo.

Do

Buenos-Ayres.

Do

Novi-Jorka traja

6 do 7 dni.

Najlepša in najceneja pri-

ložnost za potovanje.

Glavni zastopnik v Ljubljani:

Edward Tavear.

Dunajska borza.

Dné 31. maja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 70 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 15 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	120 " 95 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 15 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	914 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	359 " 50 "
London vista	120 " 45 "
Nemški drž. bankovci za 100m. nem. drž. velj.	58 " 87 1/2 "
20 mark	11 " 76 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 54 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 35 "
C. kr. cekini	5 " 65 "

Dné 28. maja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 65 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 " 75 "
Dunavske vravnave srečke 5%	129 " — "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " 50 "
Posojilo goriskega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "
Prioritetne obveznice državne železnice	220 " — "
južne železnice 3%	180 " 25 "
južne železnice 5%	127 " — "
dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	171 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	85 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	22 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3530 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	435 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	71 " — "
Splošna avstrijska stavbinska družba	114 " — "
Montanska družba avstr. plan.	164 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	180 " 50 "
Papirnih rubljev 100	127 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Premese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.